CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200
Termin egzaminu:	11 czerwca 2026 r.
Data publikacji dokumentu:	12 czerwca 2026 r.

Ogólne zasady oceniania

Ten dokument zawiera **zasady oceniania** oraz **przykłady** poprawnych rozwiązań zadań otwartych.

W zasadach oceniania określono zakres wymaganej odpowiedzi: niezbędne elementy odpowiedzi i związki między nimi.

Przykładowe odpowiedzi do zadań otwartych **nie są** ścisłym wzorcem oczekiwanych sformułowań. **Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania** – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadną z nich.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o zasadniczych brakach w rozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje zero punktów.
- Rozwiązanie zadania na podstawie błędnego merytorycznie założenia uznaje się w całości za niepoprawne.
- W rozwiązaniach zadań rachunkowych oceniane są: metoda (przedstawiony tok rozumowania), wykonanie obliczeń i podanie wyniku z odpowiednią dokładnością i jednostką.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne[1]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...]. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej […] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 2.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – cztery poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
NW
doliną
procesów krasowych
poniżej

Zadanie 2.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie [...] zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne różnice między obszarami odnoszące się do środowiska przyrodniczego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Szczyty w polu A4 są niższe niż szczyty na obszarze w polu A3.
- Obszar w polu A4 ma mniejsze deniwelacje terenu (mniejsze urozmaicenie rzeźby terenu) w stosunku do obszaru w polu A3.
- Obszar w polu A4 posiada mniejszą lesistość w porównaniu z obszarem w polu A3.
- W polu A4 jest więcej cieków niż w polu A3.
- W polu A3 występują jaskinie, w polu A4 takich obiektów nie ma.
- W polu A3 występują skałki, w polu A4 takich form nie ma.
- Większe spadki terenu występują w polu A3.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i trzy poprawne argumenty.

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i dwa poprawne argumenty.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie
X

Przykładowe odpowiedzi
- Wzniesienie X zostało przekształcone w wyniku działalności górniczej.
- Na obszarze oznaczonym literą X występują kamieniołomy (kopalnia odkrywkowa).
- Obszar oznaczony literą X jest pozbawiony zwartej szaty roślinnej.
- Na skutek eksploatacji surowców skalnych lasy na obszarze X zostały wycięte.
- Na zboczach wzniesienia X wskutek eksploatacji surowców powstały skarpy.
- Na zboczach wzniesienia X powstały drogi.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uporządkowanie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
D – C – B – A

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce**	Zakres rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi ([…] rozwój świata zwierzęcego i jego wymieranie) […]. V.3) Zdający wyróżnia główne minerały skałotwórcze, klasyfikuje skały [...].

2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PP

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
C

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Zakres rozszerzony V.7) Zdający przedstawia przykłady ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenu wynikające z budowy geologicznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna nazwa skał i poprawna metoda eksploatacji.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Nazwa skał – wapienie (wojcieszowskie)
Metoda eksploatacji – odkrywkowa (strzałowa)

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.4) Zdający przedstawia zmiany znaczenia czynników przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – dwa poprawne argumenty.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Zabudowania oraz sieć dróg i linie kolejowe wykorzystują obszary doliny rzecznej.
- Zabudowania i drogi są położone w obniżeniach między wzniesieniami.
- Obszary o dużych deniwelacjach nie są zabudowane.
- Kamieniołom zlokalizowano na stoku wzniesienia (z wychodniami wapienia).
- Zakłady przemysłowe zlokalizowano w pobliżu złóż wapieni.
- Zakłady przemysłowe zlokalizowano na stoku poniżej kamieniołomów, co ułatwia transport skał.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 8.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk […] oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej […] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. II.1) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca na dowolnej szerokości geograficznej w dniach równonocy i przesileń […].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne obliczenia i poprawny wynik.
1 pkt – poprawne obliczenia.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
$h_{gN} = 90° + \varphi – 23°26'$
$h_{gN} = 90° + (–30°) – 23°26'$
$h_{gN} = 36°34'$

Odpowiedź: Wysokość Słońca w momencie górowania wynosi 36°34′.

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres podstawowy II.1) Zdający charakteryzuje Ziemię jako planetę Układu Słonecznego. II.3) Zdający na podstawie zdjęć i innych materiałów źródłowych przedstawia i porównuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wenus	B
Mars	D
Jowisz	E

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów strefowych i astrefowych. Zakres podstawowy

4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. III.3) Zdający wyjaśnia […] rozkład opadów atmosferycznych na Ziemi.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do dwóch uwarunkowań.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do jednego uwarunkowania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

- Wybrzeża Australii znajdują się pod wpływem prądów morskich – wschodnie wybrzeże pod wpływem ciepłego prądu morskiego (Wschodnioaustralijskiego) powodującego wzrost opadów atmosferycznych, a zachodnie wybrzeże – pod wpływem zimnego prądu morskiego (Zachodnioaustralijskiego), który wpływa na zmniejszenie opadów atmosferycznych.
- Na wschodnim wybrzeżu Góry Wododziałowe, które stanowią przeszkodę dla wilgotnych mas znad oceanu, są przyczyną wysokich opadów po stronie dowietrznej gór. Na zachodnim wybrzeżu brak bariery orograficznej, więc nie występuje tam zjawisko wzrostu opadów atmosferycznych wraz ze wzrostem wysokości n.p.m.

Zadanie 10.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.4) Zdający przedstawia uwarunkowania cech klimatów strefowych i astrefowych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. III.6) Zdający porównuje strefy klimatyczne i typy klimatów na Ziemi.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A	podrównikowy wilgotny
B	zwrotnikowy suchy

Zadanie 10.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […], gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.3) Zdający przedstawia uwarunkowania występowania wód podziemnych […]. XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie uwzględniające występowanie wód artezyjskich na obszarach suchych.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Znaczne obszary Australii są położone w klimacie suchym, a w takim klimacie występuje deficyt wody. Wody artezyjskie są często jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę, pozwalającym na gospodarowanie rolnicze na terenach skrajnie suchych.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.2) Zdający wyróżnia rodzaje wód podziemnych [...] oraz wyjaśnia powstawanie źródeł.

w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
W miejscu oznaczonym literą Y występuje studnia subartezyjska, ponieważ pod wpływem ciśnienia hydrostatycznego poziom wody w studni się podniósł, ale woda nie wypływa samoczynnie na powierzchnię.

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy III.1) Zdający przedstawia czynniki klimatotwórcze decydujące o zróżnicowaniu klimatu na Ziemi. IV.2). Zdający przedstawia cechy fizykochemiczne wód morskich […]. XVI.1) Zdający przedstawia główne cechy i stan środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego […].

Zasady oceniania
2 pkt – wyjaśnienie odnoszące się do dwóch uwarunkowań.
1 pkt – wyjaśnienie odnoszące się do jednego uwarunkowania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- W sytuacji przedstawionej na zdjęciu satelitarnym północna część lądu jest pokryta pokrywą śnieżną, co świadczy o niskiej temperaturze powietrza, sprzyjającej zamarzaniu wody w zatokach.
- Ruch wody w zatokach jest mały (fale, prądy morskie), co ułatwia zamarzanie wody.

- Małe zasolenie wody w zatokach jest spowodowane dużym udziałem wód pochodzących z rzek, ułatwiającym zamarzanie wody.
- W zatokach położonych z dala od cieśnin duńskich (np. Zatoka Botnicka) jest mniejsze zasolenie wynikające z większego oddalenia od regionu, w którym dochodzi do wlewu słonych wód atlantyckich. Małe zasolenie ułatwia zamarzanie wody.

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi [...]. XVIII.3) Zdający przedstawia […] skutki geologicznych zagrożeń ([…] trzęsienia ziemi […]). Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozstrzygnięcie
tektoniczne

Przykładowe uzasadnienie
Tektoniczne trzęsienia ziemi powstają w wyniku ruchu płyt litosfery, a przez obszar Turcji przebiegają granice płyt.

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, [...], gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […].

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...]. XVIII.3) Zdający przedstawia […] skutki geologicznych zagrożeń ([…]trzęsienia ziemi[…])

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne przyczyny demograficzne lub społeczno-gospodarcze.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Duża gęstość zaludnienia.
- Obecność dużych miast.
- Nieprzystosowanie zabudowy do występujących trzęsień ziemi.

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...], gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.6) Zdający wykazuje wpływ czynników przyrodniczych [...] na grawitacyjne ruchy masowe [...]. XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A3

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […].

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...]. XIII.5) Zdający wyjaśnia wpływ lądolodu na środowisko przyrodnicze pojezierzy [...].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzupełnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A – C – D – B

Zadanie 15.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi [...]. XIII.5) Zdający wyjaśnia wpływ lądolodu na środowisko przyrodnicze pojezierzy [...].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne wyjaśnienie przebiegu obu form polodowcowych.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie przebiegu jednej formy polodowcowej.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Rynny polodowcowe na terenie Polski mają przebieg zbliżony do południkowego, ponieważ
- kierunek ich przebiegu jest zgodny z kierunkiem przemieszczania się lądolodu z północy na południe.
- przebieg rynien polodowcowych jest zgodny z kierunkiem wód płynących pod lądolodem (subglacjalnych).

Pradoliny na terenie Polski mają przebieg zbliżony do równoleżnikowego, ponieważ
- powstały one wskutek działalności wód pochodzących z topniejącego lądolodu płynących wzdłuż czoła lądolodu (oraz wód rzek płynących w jego kierunku z obszarów niezlodowaconych).

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VI.4) Wyjaśnia zależności między klimatem, występowaniem typów gleb i formacji roślinnych w układzie strefowym.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
różnych
okresowa
ferralitowe

Zadanie 17.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie świata najbiedniejsze […] państwa świata […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. VIII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego do analizy procesów społeczno-ekonomicznych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uporządkowanie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Egipt – Angola – Somalia – Madagaskar

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego[…]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny przyrodnicze […] ,społeczne, gospodarcze […] dysproporcji rozwoju regionów świata i państw […]. XXII.1) Zdający rozumie pojęcie jakości życia człowieka oraz formułuje hipotezy dotyczące przyczyn jego zróżnicowania na świecie. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Wysoki przyrost naturalny (eksplozja demograficzna).
- Utrudniony dostęp do edukacji.
- Duży odsetek ludności zatrudnionej w rolnictwie.
- Wysokie bezrobocie.
- Kraje słabo rozwinięte, niskie PKB.
- Wysokie zadłużenie.
- Słabo rozwinięta infrastruktura.

Zadanie 18. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, [...] politycznych w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VIII.5) Zdający wyróżnia fazy urbanizacji […]. Zakres podstawowy

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie [...] zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 5. […] weryfikacja hipotez […] dotyczących środowiska geograficznego. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. VIII.13) zdający […] analizuje zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji na świecie […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Japonii
wysoki
Wielkiej Brytanii

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […] **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. XV.5) Zdający wyjaśnia zmiany w strukturze zatrudnienia [...]. XV.10) Zdający podaje przyczyny przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r. […].

Zasady oceniania
2 pkt – dwie poprawne przyczyny.
1 pkt – jedna poprawna przyczyna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Prywatyzacja, czyli np. sprzedaż akcji lub udziałów osobom prywatnym, spowodowana rozpoczętą w 1989 r. transformacją gospodarczą polegającą na przechodzeniu od gospodarki centralnie zarządzanej do gospodarki rynkowej.
- Restrukturyzacja i modernizacja gospodarki spowodowała zmniejszenie zatrudnienia w sektorze publicznym na rzecz sektora prywatnego.
- Powstawanie i rozwój małych zakładów przemysłowych szybciej reagujących na zmieniające się potrzeby rynku.

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa […] Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzasadnienie odnoszące się do dwóch województw.
1 pkt – poprawne uzasadnienie odnoszące się do jednego województwa.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Województwo lubelskie:

- W województwie lubelskim występują czarnoziemy / gleby brunatne / rędziny.
- W województwie lubelskim występuje żyzne gleby wytworzone na lessach.

Województwo opolskie:

- W województwie opolskim występuje długi okres wegetacyjny.
- W województwie opolskim występują niziny.

Zadanie 21.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem map ogólnogeograficznych i tematycznych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa […] Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne czynniki odnoszące się do dwóch województw.
1 pkt – poprawny czynnik odnoszący się do jednego województwa.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Województwo wielkopolskie:

- Wysoka kultura rolna.
- Korzystna dla rozwoju rolnictwa struktura agrarna (wysoki udział dużych gospodarstw).
- Wysoka specjalizacja produkcji rolnej.
- Rozwinięty przemysł przetwórstwa spożywczego.
- Bliskie położenie dużych rynków zbytu.

Województwo podkarpackie:

- Rozdrobnienie gospodarstw (przewaga małych gospodarstw).
- Niedobór dużych centrów przetwórstwa rolno-spożywczego.
- Mniejszy dostęp do rynków zbytu.
- Niski poziom specjalizacji gospodarstw rolnych.
- Wiele gospodarstw tradycyjnych, nastawionych na samowystarczalność.

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna.** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […].

II. Umiejętności i stosownie wiedzy w praktyce. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch komórek w tabeli.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
wielkopolskie
lubelskie

Zadanie 22. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna.** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej […] ekonomicznej […]. **II. Umiejętności i stosownie wiedzy w praktyce.** 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie […] przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający […] wyróżnia cechy regionów rolniczych na świecie. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. X.2) Zdający porównuje strukturę użytków rolnych w Polsce z wybranymi krajami świata.

Zasady oceniania
2 pkt – wpisanie dwóch poprawnych nazw.
1 pkt – wpisanie jednej poprawnej nazwy.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A. Dania
B. Irlandia

Zadanie 23.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna**	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne

3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej, ekonomicznej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVIII.1) Zdający wyjaśnia powstanie geozagrożeń meteorologicznych i klimatycznych ([…] pustynnienie, zmiany klimatu). XVIII.9) Zdający identyfikuje przyczyny przyrodnicze i antropogeniczne ograniczonych zasobów wodnych w wybranych regionach świata […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne czynniki.
1 pkt – dwa poprawne czynniki.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Zmniejszona ilość opadów.
- Wzrost średniej rocznej temperatury powietrza.
- Zwiększone parowanie.
- Obniżenie poziomu wód gruntowych.
- Wieloletnie susze.
- Uprawy monokulturowe.
- Wykorzystanie wód powierzchniowych do nawadniania.
- Niewłaściwie prowadzona działalność rolnicza.
- Nadmierny wypas zwierząt gospodarskich.
- Wypalanie traw.
- Budowa studni głębinowych i nadmierny pobór wody.
- Szybki wzrost liczby ludności.

Zadanie 23.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […].

6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej, ekonomicznej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	XVIII.1) Zdający wyjaśnia powstanie geozagrożeń meteorologicznych i klimatycznych ([…] pustynnienie, zmiany klimatu). XVIII.6) Zdający wykorzystuje zdjęcia satelitarne […] do lokalizowania i określania zasięgu katastrof przyrodniczych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne skutki.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Ograniczone możliwości nawadniania obszarów rolniczych.
- Zmniejszenie obszarów rolniczych, spadek produkcji rolniczej, niedobory pożywienia.
- Migracje ludności.

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XI.1) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu […] w Polsce […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne nazwy miejscowości oraz dwa poprawne czynniki lokalizacji.
1 pkt – dwie poprawne nazwy miejscowości.
albo
1 pkt – dwa poprawne czynniki lokalizacji.
albo
1 pkt – jedna poprawna nazwa elektrowni i jeden poprawny czynnik lokalizacji.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Nowe Czarnowo, Świerże Górne

Przykładowe odpowiedzi
- Dostęp do zasobów wody.
- Położenie przy szlakach komunikacyjnych, którymi jest dostarczany surowiec.
- Możliwość dostarczenia surowca rzeką.
- Przy szlakach kolejowych, którymi jest dostarczany surowiec.
- Bliskość rynków zbytu energii elektrycznej.

Zadanie 25. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania
3 pkt – wykazanie wpływu czterech czynników z przedstawieniem związków przyczynowo-skutkowych.
2 pkt – wykazanie wpływu trzech czynników z przedstawieniem związków przyczynowo-skutkowych.
1 pkt – wykazanie wpływu dwóch czynników z przedstawieniem związków przyczynowo-skutkowych.
albo
1 pkt – cztery poprawne przykłady bez związków przyczynowo-skutkowych.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Czynniki ograniczające:
- Czynnikiem ograniczającym lokalizowanie elektrowni wiatrowych jest obecność terenów podmokłych i bagien ze względu na niekorzystne warunki hydrogeologiczne dla

budownictwa (występowanie obszarów zalewowych i gruntów zawierających materiał organiczny o niskiej nośności).
- Przeszkodą dla lokalizowania elektrowni wiatrowych jest obecność terenów leśnych ze względu na (przepisy prawne zawierające) konieczność ochrony lasów.

Czynniki sprzyjające:
- Mała gęstość zaludnienia ułatwia lokalizowanie elektrowni wiatrowych ze względu na konieczność zachowania odpowiedniej odległości elektrowni od zabudowań.
- Mała gęstość tras komunikacyjnych (brak lotnisk) ułatwia lokalizowanie elektrowni wiatrowych, gdyż nie lokalizuje się ich w pobliżu obiektów infrastruktury ze względu na narażenie na niebezpieczeństwo użytkowników dróg podczas pożaru lub awarii wiatraka.
- Ujemny bilans energii elektrycznej w województwie podlaskim (niedobór energii elektrycznej) sprzyja lokalizowaniu elektrowni wiatrowych ze względu na deficyt energii.

Zadanie 26.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej, ekonomicznej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie […] wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka. 5. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez […] dotyczących środowiska geograficznego. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres rozszerzony XII.6) Zdający na podstawie danych statystycznych analizuje rolę usług turystycznych w rozwoju regionów świata. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Położenie w klimacie z wysokimi wartościami temperatury powietrza.
- Bardzo mała powierzchnia terytorium.
- Dogodne położenie geograficzne w odniesieniu do kluczowych rynków wysyłających turystów (Karaiby – Ameryka Północna; Malta i Cypr – Europa).
- Bardzo duże uzależnienie tych gospodarek od importu.
- Brak możliwości rozwoju innych specjalizacji produkcji z uwagi na niewielką powierzchnię, małą liczbę ludności oraz charakter bogactw naturalnych.

Zadanie 26.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej, ekonomicznej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie […] wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka. 5. Stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez […] dotyczących środowiska geograficznego. 7. […] Wartościowanie […] działalności człowieka w środowisku geograficznym. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres rozszerzony XII.6) Zdający na podstawie danych statystycznych analizuje rolę usług turystycznych w rozwoju regionów świata. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne przykłady negatywnych skutków ekonomicznych.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Uzależnienie się od dochodów z jednego sektora.
- Wysokie wydatki (z budżetu państwa) na rozbudowę i utrzymanie przeciążonej infrastruktury.
- Koszty likwidowania skutków antropopresji spowodowanej nadmiernym ruchem turystycznym.
- Przeznaczanie wysokich nakładów na obsługę ruchu turystycznego może przyczyniać się do niedoinwestowania edukacji i służby zdrowia czy do ograniczenia wydatków na badania i rozwój.
- Wysokie zatrudnienie w sektorze usług turystycznych przyczyniające się do niedoboru pracowników na rynku pracy w rolnictwie i w przemyśle.
- Niekorzystny dla nabywców nieruchomości wzrost cen na obszarach o wysokim natężeniu ruchu turystycznego.
- Wahania koniunktury w ciągu roku z powodu sezonowych zmian natężenia ruchu turystycznego.
- Nieprzewidywalność dochodów w sytuacji pogodowej niesprzyjającej ruchowi turystycznemu.

Zadanie 27. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XII.1) Zdający wykazuje na podstawie danych statystycznych […] zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach na świecie […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne wspólne czynniki społeczne lub gospodarcze.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Szybki rozwój gospodarczy.
- Industrializacja, wysoka produkcja przemysłowa.
- Zapotrzebowanie na surowce.
- Duża liczba ludności (duże zasoby siły roboczej).

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych, kulturowych, [...] politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VII.3) Zdający wyjaśnia przyczyny współczesnych konfliktów zbrojnych w wybranych regionach świata […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B2

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IX.3) Zdający analizuje strukturę […] międzynarodowej wymiany towarowej […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania
1 pkt. – poprawne wskazanie grupy produktów reeksportowanych z uzasadnieniem.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
kawa, herbata i kakao

Przykładowe uzasadnienie
Są to rośliny nieuprawiane w Polsce. Po ich sprowadzeniu do Polski są przetwarzane i stają się przedmiotem polskiego eksportu.

Zadanie 30. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 6. Integrowanie wiedzy przyrodniczej, społecznej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym i społeczno-gospodarczym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IX.3) Zdający wykazuje wpływ […] rozwoju nowych technologii na […] przemiany wewnątrzsektorowe na wybranych przykładach. Zakres podstawowy XI.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii […].

	XI.5) Zdający […] uzasadnia konieczność podejmowania działań na rzecz ograniczania tempa wzrostu zużycia energii.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie korzystne zmiany wynikające z transformacji energetycznej.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Poprawa czystości powietrza atmosferycznego.
- Redukcja emisji CO_2.
- Większa różnorodność źródeł pozyskiwania energii.
- Zmniejszenie skażenia gleby.
- Spadek wydobycia surowców kopalnych (nieodnawialnych).
- Spowolnienie efektu cieplarnianego.
- Redukcja kwaśnych opadów.
- Zmniejszenie zapylenia.
- Większe bezpieczeństwo energetyczne kraju.